

Eskişehir İlinde 2. Basamak Devlet Hastanesinde Açılan İş ve Meslek Hastalıkları Polikliniğinin İlk 6 Ay Verisi

Uzm. Dr. Mehmet Erdem Alagüney

İş ve Meslek Hastalıkları

İç Hastalıkları

Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi

Giriş

- Türkiye’de yan dal eğitilmiş ilk İş ve Meslek Hastalıkları uzmanı
- Meslek Hastaneleri dışında 2. Basamakta hizmet veren ilk Meslek Hastalıkları Polikliniği
- SGK mevzuatına göre
 - Meslek Hastalıkları tanısına esas dosya hazırlama ve SGK’ya gönderme yetkisi bulunmamaktadır.
 - Toksikolojik analiz faturalandırma

- Çalışma Gücü Ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği
 - Madde 5 “sigortalıların meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücü kaybı oranları tespitinde esas alınacak sağlık kurulu raporlarını düzenlemeye, Sağlık Bakanlığı meslek hastalıkları hastaneleri ile eğitim ve araştırma hastaneleri ve Devlet üniversitesi hastaneleri yetkilidir”.

- 25 Mart 2017’de Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
 - EK-2B Hizmet Başı İşlem Puan Listesi dosyasında,
 - 9.E Meslek Hastalıkları Laboratuvar Tetkikleri Başlığı
 - Açıklama “Sağlık Bakanlığı meslek hastalıkları hastaneleri ile Kurumca sevk edilen hastalara devlet üniversite hastaneleri ve Sağlık Bakanlığı eğitim ve araştırma hastanelerince yapılması halinde faturalandırılır. (Tarama ve Kurumca yapılan sevkler hariç periyodik amaçlı yapılan işlemler faturalandırılmaz.)”
 - Meslek hastalıklarının tespiti için hekim görüş raporu (520.052)
 - Açıklama «Sağlık Bakanlığı meslek hastalıkları hastaneleri ile Kurumca sevk edilen hastalar için devlet üniversite hastanelerince faturalandırılır»

Amaç

- Eskişehir, Bilecik, Kütahya ve Afyon bölgesinde çalışanlara,
- Bildirime yetkili hastaneye sevk edilmeden bir önceki basamak olarak hizmet sunulmakta
- Açıldığı tarihten itibaren ilk 6 aylık poliklinik verisini sunmak
- Ayrıca İş sağlığı alanındaki diğer aktivitelerle ilgili bilgi vermek

Eskişehir Sanayi

- Hava İkmal Bakım Merkezi
- TULOMSAŞ
- Eskişehir Şeker Fabrikası
- Eskişehir Çimento Fabrikası
- Eti Bisküvi Fabrikası
- Eti Makine
- Arçelik Buzdolabı Fabrikası
- Ford Motor Sanayi
- TUSAŞ Uçak Fabrikası (TEI)
- Paşabahçe Cam Fabrikası
- Seramik Fabrikaları (Toprak, Eczacıbaşı, Yurtbay)

BAZI ÜRÜNLERİN ÜRETİMİNDE

ESKİŞEHİR'İN PAYI

Ürünler	Yüzde
Uçak Motoru	100
Dizel Lokomotif	100
Boraks	100
Soğutucu (Kompresör)	95
Buzdolabı	60
Manyezit	60
Soba ve Aksesuarları	40
Seramik (yer ve duvar karosu)	40
Bisküvi ve Kek	35
Kiremit ve Tuğla	25

Yöntem

- Poliklinik kayıt sisteminden Temmuz 2017 ve Ocak 2018 tarihleri arasında polikliniğe başvuran hastaların verileri toplanmıştır.
 - Haziran 2017- Temmuz 2017
 - Meslek hastalıkları dışı muayeneler
 - Meslek Provizyonu

Bulgular

- Altı ayda, yeni kayıt 93 hasta kabul edilmiştir.
- Hastaların 83'ü erkek, 10'u kadındır
- Ortalama yaş $43 \pm 8,5$ 'dir.
- Vakaların ortalama çalışma yılları $12,9 \pm 8,7$ yıldır.

- Vakaların büyük çoğunluğu işyeri hekimleri ve göğüs hastalıkları uzmanları tarafından yönlendirilmiştir.
 - Başvuru prosedürleri
 - İşe uygunluk vs Meslek Hastalıkları vs Engellilik
- 92 vaka meslek hastalığı (MH) şüphesi ya da kontrolü nedeni ile gelen vakalardır, 1 vaka çevresel asbest maruziyeti nedeniyle yönlendirilmiştir.

- Toplam 93 hastanın 79'u daha önceden hiç MH tanısı almamış vakalar
- 14'ü daha önceden MH tanısı almış vakalardır.
 - kontrol amaçlı
 - engellilik sağlık kurulundan konsültasyon
- Vakalar içinde 65'inin herhangi bir şikâyeti vardır; 28 vakanın başvuru anında hiçbir şikâyeti bulunmamaktadır.
- 93 hastanın 35'inde sigara içme bilgisi anamnez formuna kaydedilmemiştir.

- Başta seramik sektörü olmakla beraber çok çeşitli sektörlerden başvuru olmuştur
- Tüm alışanlar çoklu etkenlere maruz kalmakta olup başlıca maruziyet 93 vakanın 63'nde silika içeren miks toz olarak değerlendirilmiştir.
- Bunun dışında gürültü, kimyasal maddeler, ağır metal, gazlar, ergonomik tehlikeler, kaynakla ilişkili işler ve boya işleri diğer başlıca maruziyet çeşitleridir.
- 5 vakada çevresel asbest maruziyeti tanımlanmıştır.

- Daha önceden tanı alan 14 vaka çıkarıldığında 40 vakada meslek hastalığı tanısı / ön tanısı konulmuştur.
- Bu vakalarla ilgili tanıya esas öykü, muayene ve görüntüleme tetkiklerinin sonuçları; meslek hastalığı tanısına dair kanaat ve olası korunma önlemlerine yönelik bilgiler içeren rapor hazırlanmıştır.
- Bu raporla birlikte çalışan meslek hastalıkları tanısına esas dosya hazırlamaya yetkili hastaneye sevk edilmiştir.

İŖe uygunluk rapor rnek

- İŖe uygunluk açısından tarafımıza yönlendirilen alıŖanın mevcut akciğer görüntüleme bulgularının spesifik bir etyoloji ile iliŖkilendirilemedięi ve 2014'ten 2017'ye kadar akciğer grafi ve tomografileri ile yapılan takipte de bir hastalıktan ziyade sekel bulgular olduğu ve boyutlarında deęiŖme ve ilerleme göstermediği izlendi. Hastanın 29.09.2017 tarihli Yunus Emre Devlet Hastanesinde yapılan Toraks HRCT'sinde de interstisiyel akciğer hastalığına dair bir bulguya rastlanılmamıŖtır daha önceki nodüllerden de sadece bir tanesi görülmektedir.
- Hastanın Ŗu anda alıŖtıęı birimde ikame (silika yerine elik bilye), mühendislik (kapalı emiŖ sistemli kabin) ve kiŖisel koruyucu tedbirler (hava destekli tam vücut maskesi) kullandığı öğrenildi. alıŖanın bu Ŗartlar altında toz maruziyeti sınır değerler altında kalacak Ŗekilde yıllık PAAG ve SFT takibi ile izlenmek kaydıyla alıŖmasında sakınca yoktur.
- alıŖma ortamında tozun maruziyet sınırlarını aŖtıęı dŖnlyorsa iŖlem esnasında kabin içi toz ölçümü yapılması, koruyucu maskenin yetersiz kalması endiŖesi varsa maske içerisinden kiŖisel toz maruziyeti ölçümü yapılması önerilir
- Bu karar iŖyeri ortamı görülmeden, alıŖan beyanı doğrultusunda yazılmıŖtır. 6331 sayılı kanun ve ilgili yönetmelikleri gereğince nihai karar iŖyeri hekimi tarafından verilecektir.

MH sevk örnek

- Hastanın ... tarihli HRCT tetkiki «parankim içerisinde yaygın düşük yoğunlukta milimetrik boyutta sentrnodüler dansite artımı izlenmektedir» şeklinde raporlanmıştır. PAAG incelemesinde de her iki üst zonda nodüler dansite artımları dikkati çekmektedir. 10 yıl üzerinde silika maruziyeti bulunan hasta silikozis öntanısıyla meslek hastalıkları bildirimini açısından yetkili hastaneye sevk edilmiştir.

Engellilik kurul rnek

- Hastanın ... hastanesi tarafından ... tarihli grade 2 silikozis tanısı mevcuttur. Hastanın SFT incelemesi normal olarak saptanmıştır ancak Silikozis hastalığında SFT ileri evrelere kadar korunabilmektedir. Hastada mevcut haliyle silikozis hafif düzeyde olarak mevcuttur.

Meslek hastalığı şüphesi ile değerlendirilen 93 hastanın aylara göre başvuru sayıları

Ay	Hasta sayısı
Temmuz	5
Ağustos	4
Eylül	12
Ekim	19
Kasım	18
Aralık	19
Ocak	16
Toplam	93

Hastaların polikliniğe yönlendirilme yolları

Sevk eden birim	Hasta sayısı
Hastane içi konsültasyon	34
İşyeri hekimi	34
Bizzat başvuru	14
Engellilik sağlık kurulu	8
Aile hekimi	3
Toplam	93

Vakaların başvurdukları sektörlere göre dağılımı

Sektör	Hasta sayısı
Seramik	35
Metal	16
Çimento	9
Montaj sanayi	8
Maden	5
Plastik imalat	2
Mobilya	2
Tekstil	2
Akü sanayi	1
Diğer	13

Vakaların başvuru ön tanıları

Ön tanı	Hasta sayısı
Pnöмокonyoz	58
Meslek astımı	10
Dermatit	4
GBİK	4
KOAH	4
Ağır metal zehirlenmesi	3
Asbestozis	3
Kas iskelet rahatsızlığı	3

Meslek hastalığı olmayan dönemle karşılaştırma

- 2016 yılında Eskişehir'den Meslek Hastalıkları Hastaneleri'ne 17 çalışan meslek hastalığı şüphesi ile sevk edilmiştir.
- 2016 yılında toplam Eskişehir ilinden toplam bildirim sayısı 0'dır.

2016 Yılı SGK İstatistikleri Yılığında Eskişehir İl'ine Ait Bazı Veriler

İlgili tablo	Vakalar	Toplam sayı
Kanunun 4-1/a Maddesi Kapsamındaki Sigortalılardan İş Kazası Geçiren ve Meslek Hastalığına Tutulan Sigortalı Sayılarının İllere ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2016	Meslek hastalığına tutulan sigortalı sayısı	0
	Toplam Geçici İş Göremezlik Süresi (Ayakta+ Yatarak)	70,349
Tablo 3.11- 5510 Sayılı Kanunun 4-1/a Maddesi Kapsamındaki Sigortalılardan Yıl İçinde İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sonucu Sürekli İş Göremezlik Geliri Bağlananların İllere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2016	Meslek Hastalığı	0
Tablo 3.14- 5510 Sayılı Kanunun 4-1/a Maddesi Kapsamındaki Sigortalılardan İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sonucu Sürekli İş Göremezlik Geliri Alanların İllere Ve Cinsiyete Göre Birikimli Dağılımı, 2016	Meslek Hastalığı	41

Tartışma

- Yerel basın aracılığıyla duyurular
- Hasta sayısında ikinci aydan sonra artış; daha sonra plato
 - Bilgi ve farkındalık azlığı (aile hekimleri???)
 - meslek hastalığı bildirimine yetkili hastane
 - işyeri hekimlerinin hasta sevkinde tereddüt etmeleri
- Göğüs hastalıkları konsültasyonları
- Seramik sektörü
- Kas iskelet sistemi ve cilt rahatsızlıkları
- Sigara içme bilgisi
- Eskişehir 1 yıl öncesi verileri

Durumu düzeltmek için yapılanlar ve planlananlar

- Aile hekimleri ve ASE farkındalık eğitimleri
- Hastane içi uzman hekimlere farkındalık eğitimleri
- EBTO işyeri hekimleri ile toplantı
- Çalışan dernekleri ile görüşme
- ESOGÜ Göğüs Hastalıkları konseyine katılım/tanışma
- ESOGÜ Başhekimisi ile tanışma/bilgilendirme
- Eskişehir İl Sağlık Müdürü ve Halk Sağlığı Daire Başkanına meslek hastalığı tespit ve bildirimini arttırmaya yönelik öneri sunumu

İl Sağlık Müdürlüğü öneriler

AMAÇLAR

- Eskişehir İl'inde ve çevresinde çalışanların periyodik muayeneleri kapsamında yapılacak toksikolojik analizlerinin kaliteli bir şekilde sunulması;
- Analizler neticesinde saptanan anormal sonuçların yetkin bir şekilde değerlendirilmesi;
- Tetkikler neticesinde meslek hastalıkları tanısı ya da ön tanısı konulması halinde çalışanların Ankara ya da İstanbul'a sevk edilmeden Eskişehir İl'inde yetkili hastane tarafından SGK bildiriminin yapılması.

İl Sağlık Müdürlüğü öneriler PLAN

Plan	Sorumlu kişi
Eskişehir ve çevre illerdeki sektörler, işyerleri ve çalışan sayılarına ilişkin fizibilite raporu hazırlamak	
Eskişehir ve çevre illerdeki başlıca işveren temsilcilerine ulaşip meslek hastalıklarına ilişkin toksikolojik incelemeler ile ilgili bilgilendirme toplantıları yapmak ve talep ve beklentilerini almak	
Eskişehir ve çevre illerdeki işyeri hekimlerine ulaşip meslek hastalıklarına ilişkin toksikolojik incelemeler ile ilgili bilgilendirme toplantıları yapmak ve talep ve beklentilerini almak	
İlk fizibilite raporu ve işveren temsilcileri ve işyeri hekimleri ile yapılacak toplantılar sonrası toksikolojik analizi yapılacak parametrelerin listesi çıkarılarak ESOGÜ başhekimliğine sunmak	
Bu analizler neticesinde patolojik sonuçları değerlendirecek birimi kurmak	
Bu analizler neticesinde konulan meslek hastalıkları ön tanısı ya da tanısının SGK'ya bildirimini için ESOGÜ Tıp Fakültesi Hastanesi'nde Meslek Hastalıkları Sağlık Kurulu oluşturmak	

ÖZET ve SONUÇLAR

- SGK verileri incelendiğinde Eskişehir İli'nde meslek hastalıkları bildirimine dair çok ciddi sorunlar yaşandığı görülmektedir.
- Bildirime yetkili bir üniversite hastanesi bulunmasına karşın buradan bildirim yapılmadığı görülmektedir.
- Yeni açılan meslek hastalıkları polikliniği yetkisi olmaması nedeniyle SGK'ya bildirim yapamamaktadır.
- Ayrıca işyeri hekimleri, meslek hastalığı şüphesi olan çalışanlarını bildirim yetkili hastaneye sevk etme zorunlulukları olduğu için, yeni açılan meslek hastalıkları polikliniğine hasta sevk etmekte tereddüt etmektedirler.
- Bunlara karşın toplam 6 ayda 41 tane yeni meslek hastalığı şüphesi gelişen vaka tespit edilmesi meslek hastalıklarının tespiti için bu kliniklerin önemini göstermektedir.
- Bu polikliniklere meslek hastalığı bildirim yetkisi verilmesi gizli kalan meslek hastalıklarının tespiti için faydalı olacaktır.